

Text: Milan Olšanský,
foto: autor

NA TROJKU pod plynem letí LIWA po pražcích nahoru. První náprava jde do vzduchu, druhá je zamáčknutá na doraz, čtvrtá postupně nechává propružit poloosy až na maximum.

VYŠPLHAT SE co nejdříve na překážku a potom ještě rychleji přes ni – o to přece jde!

Dvacet let radosti

Součástí výstavy s automobilovou technikou na brněnském výstavišti býval tradičně také **PŘEDVÁDĚCÍ POLYGON.** Soustava terénních překážek navržených, stavěných a provozovaných Katedrou bojových a speciálních vozidel Univerzity obrany v Brně ve spolupráci s Veletrhy Brno, a.s.

Terénní polygon, na němž pravidelně v rámci několika různých výstav – Autotec/Autosalon, IBF nebo IDET – předvádí vozidla s geny či alespoň ambicemi segmentu off road své jízdní schopnosti, byl postaven již dvacetkrát. Protože jde, v našich poměrech, o pořad ještě poměrně neobvyklou záležitost stojí zato si připomenout několik drobností. Polygon měl být a vždy byl určitým protipólem statických prezentačních stánků. Prohlédnout si automobil či jinou techniku pěkně z blízka je sice velmi příjemné,

vidět ji však přímo v akci – to je jiné kafe. Vrcholem všeho je potom samotná jízda po polygonu nebo třeba svezení zkušebním testovacím řidičem Tatry – ale o tom až za chvíli. Za ta léta co je brněnský terénní polygon pravidelně součástí výstav zabývajících se automobilní technikou (ale nejen jí) se na jeho překážkách vystřídaly celé zástupy vozidel a řidičů. Pozorný návštěvník si jistě všiml celé řady zajímavých výkonů, ale též drobných „špílů“ bez nichž by byl život suchopárný.

Představení pro diváky

Stačí zavzpomínat třeba na druhý ročník vojenské výstavy IDET 1993, kdy se na hlášených překážkách tužily druhy vyráběné plněpohonné komunální Prahy (kde je jim dnes konec). Polský Tarpan udivoval svojí mrštností a zrovna aktuální verze Jeepu Cherokee zůstala potupně viset za „pupek“ na příliš ostrém kopci. O dva roky později si na vylepšeném polygonu zničilo tehdejší zastoupení Nissanu nové Terrano II pokusem ladně přeskocit vrchol největší překážky. Ouha, její kostru tvořily betonové panely a ty řádem nedopatřením a řádem příčinlivým ježděním ostatních poněkud vyčnívaly nad povrch. Dopad zadní části a závěsným zařízením na hranu jednoho z nich konstrukci Nissanu příliš nepomohl.

Zažili jsme také velmi opatrné předvádění malého terénního vozu Avia A 11 Trend jejíž vzorem byl francouzský Auerland. V letech 1994 až 1996 jich cca 250 smontovaly v Praze než prodali licenci vsetínské firmě Holba. Ta však po povodních v roce 1997 zkrachovala. V rámci předvádění armádních vozidel jsme zde měli možnost vidět nejen česká, sovětská a později ruská vozidla, ale především celou řadu automobilů a speciálů značek zastoupených tu zhusta tu méně četněji. Vždy v zásadě podle toho jak moc jejich výrobci stáli o účast v nějakém tendru či soutěži.

Zajímavé je, že ty, které se do české armády nakonec opravdu dostaly v těch nejzajímavějších počtech bychom zde hledali marně. Na druhou stranu nám vše vynahrádily Tatry, Uazy, Land Rover, Mercedesy a další. Z tribunek tvořených v rámci vojenských výstav z ložných ploch největších dostupných valníků Tatra bylo vždy možno sledovat zajímavá představení. Zvláště pak, když za volanty vojenských speciálů seděli ti nejlepší zkušební tovární řidiči. Pojďte se tedy společně projet s Petrem Gilarem, zkušeným řidičem Tatry Kopřivnice po typickém brněnském výstavním polygonu.

Vhodná technika

K dispozici máme prostor o výměře zhruba 15 000 m², k tomu rovná řada imitací vozovek vlnitých, kostkovaných, belgické dlažby, betonových klobouků a příčně se střídavým spádem položených klad. Terénní vlna z pražců, nahoře s pětímetrovou rovinkou, strmý výjezd a sjezd do výšky druhého poschodí, stěna pro boční náklon a šterkové prostranství.

To jsou překážky hodící se přesně pro Tatra 816-6ZV86 28 400 8x8.1R LIWA s kapalinou chlazeným čtyři sta kilowatovým osmiválcovým motorem KHD Deutz BF 8M 1015C, automatickou šestistupňovou převodovkou Twin Disc TD-61-1175 a hydraulickým měničem momentu.

Protože máme prázdný valník podhuštujeme kola na všech nápravách, aby jízda byla příjemnější. Závodčí na polygonu dává znamení ke startu, už je to tady. LIWA se pohne kupředu, nepohne, vystřelí! Stačím se ještě chytit bočního madla a nohou se zapířit pod palubní deskou. Zvenku to vypadá impozantně. Jednotlivá kola hrají jako klávesy na piánu a my jsme v kabině relativně v klidu. S vytočenou čtyřkou přeletíme několik metrů šterku. Ale už je tu prudká zatáčka doleva. LIWA je pod plynem, rychle akceleruje a míří po železničních pražcích vzhůru. Seskočíme z pražců, ostrá levá. Kolem mého bočního okénka létají kamínky a sprška blátička. LIWA je teď zamáčknutá na pravých předních kolech a spěchá k vodorovným trojúhelníkům z kolejnic. Ty by měly bránit v rychlém nájezdu do umělého kopce. Plavně vyhoupanutí na plošinu doprovází zabubnování pneumatik. Odlehčené nápravy signalizují, že nemáme daleko k tomu abychom alespoň některé z nich odlepili od země. Bez plynu, ale také bez brzdění šupajdíme z kopce dolů. Pod plným plynem do dlouhé a táhlé levé a LIWA si začíná říkat o kontra. Ještě jeden ukázkový smyk a už stojíme. Uklidňující couvání do parkoviště znamená tečku za jednou z jízd. Přesně pro takové účely je polygon na brněnském výstavišti určen. ■

KDE JINDE než na výstavišti by člověk mohl vidět podobné kousky?

NICMĚNĚ ani armádní řidiči se nenechají svými kolegy z fabriky zkušebny na polygonu zahanbit.

RUSKÉ UAZy nenechávají nikoho na pochybách, že jsou pořád na překážkách „in“. Prískokem, vpřed!

LAND ROVERy jsou dnes již inventářem předváděcího polygonu, a nikdy neklamou.

NA POLYGONU v Brně se pravidelně předvádí také vozy jiné než české proveniencie.

PŘESNĚ to chtějí návštěvníci dynamických prezentací vidět – efektní jízdu na hranici.